

USCIRF— RECOMMENDED FOR COUNTRIES OF PARTICULAR CONCERN (CPC)

Hukumar Yancin Addini ta Kasa da Kasa ta U.S. (USCIRF) wata hukuma ce mai zaman kanta, ta gwamnatin tarayyar Amurka da ke sanya ido kan dama ta yancin addini ko akida a kasashen waje. USCIRF, wadda Dokar Yancin Addini ta Kasa da Kasa (IRFA) ta 1998 ta kirfira, tana amfani da tsarukan kasa da kasa domin sanya ido kan keta yancin addini ko akida a kasashen waje sannan ta bayar da shawarwari kan manufofin gwamnati ga shugaban kasa, ministan harkokin kasashen waje, da Majalisar Dokoki. USCIRF ma'aikata ce mai zaman kanta da ta kebanta kuma ta bambanta da Ma'aikatar Harkokin Kasashen waje ta Amurka. Rahoton Shekara-shekara na 2021 yana matsayin fara aikin shekar ne da Kwamishinoni da kwararrun ma'aikata ke yi domin tattara cin zarafi da aka yi tare da bayar da shawarwari kan manufofin gwamnati mai zaman kansa ga gwamnatin Amurka. Rahoton Shekara-shekara na 2021 ya haɗe tsawon lokaci daga Junairu 2020 zuwa Disamba 2020, ko da yake a wasu halayen ana ambatar waɗansu muhimman abubuwa da suka faru kafin ko bayan wannan lokacin. Domin karin bayani game da USCIRF, duba shafin yanar-gizo [a nan](#), ko a tuntubi USCIRF kai tsaye a 202-523-3240.

MUHIMMAN SAKAMAKO

A 2020, yanayin yancin addini a Najeriya ya tabarbare, inda gwamnati da waɗanda ba gwamnati ba suka aikata mugayen laifukan keta haƙin yancin addini ko akida. Duk da cewa kundin tsarin mulkin Najeriya ya na kare yancin addini da akida, yaƙn kasar Najeriya sun fuskanci rikici daga tsagerun Islama da waɗansu masu ɗauke da makamai da ba na gwamnati ba, gami da wariya, tsarewa ba bisa ka'ida ba, tare da yanke hukumce-hukuncen kisa kan laifukan zagin addini daga hukumomi.

Kotunan Shari'a da gwamnati ta kafa sun yanke [tsauraran hukunce-hukunce](#) a kan mutane da dama da aka kama da laifin zagin addini, da ya haɗa da da yanke hukuncin kisa a kan mawaki ɗan [shekaru 22 Yahaya Sharif-Aminu](#), koda yake wata babbar kotu ta buƙaci a sake duba shari'ar Sharif-Aminu. Hukumomin gwamnati sun kama fitaccen mai fafutukar kare yanci [Mubarak Bala](#), da aka ce yana da alaƙa da bayyanar da akidar sa ta yancin ɗan-adam a shafin sada zumunta. Bala ya cigaba da kasancewa a tsare ba tare da gurfanar da shi gaban kotu ba, kuma hukumomi sun takaice masa ganawa da lauyoyinsa.

Kungiyoyin Tsagerun Islama a Najeriya sun cigaba da keta yancin addini a arewa-maso-gabas kuma sun yaɗu zuwa ɓangarorin yankin arewa-maso-yamma na Kasar. Wasu yaƙn Boko Haram da na kungiyar ISWAP da ke yankin Afirka ta Yamma sun kama tare da kashe mutane da dama saboda bambancin addininsu. Mayakan Boko Haram sun [kashe wani karamin shugaban](#) Kungiyar Kiristoci

ta Najeriya (CAN) a Jihar Adamawa saboda ya ƙi ya canja addininsa, yayin da mayaƙan ISWAP su ka [kashe ma'aikatan jin kai biyar](#) a matsayin gargaɗi ga "duk waɗanda a ke amfani da su domin mayar da Musulmai zuwa Kiristoci." Haka kuma Mayaƙan Jihadi sun gudanar da hare-hare da dama a kan bukukuwan addini: a watan Mayu sun kai [hari kan kauyawa](#) da ke shirin buɗe-baki na azimin Ramadan, suka kashe mutane 20, kuma a watan Yuli sun kai [hari kan mutanen gari](#) da ke taruwa don yin Sallar Idin Layya a Maiduguri.

A tsakiyar Kasar, waɗansu kungiyoyin yaƙn bindiga da ba na gwamnati ba sun gudanar da hare-hare a kan wuraren ibada, bukukuwan addini, da shuwagabannin addini. An taba al'ummar Kiristoci musamman a nan Yankin Tsakiyar Kasar, inda yaƙn bindiga da ba na gwamnati ba su ka kai hari kan aƙalla coci [11 da bukukuwan kirista](#). Waɗanda suka tsira sun bayar da labarin cewa kungiyoyin 'yaƙn bindiga masu alaƙa da Fulani sun yi amfani da [ikirarin addini](#) yayin da suke kai ɗimbin hare-hare a kauyukan da Kiristoci suka fi yawa a Jihar Kaduna. An ruwaito cewa masu garkuwa da mutane ma suna kai wa Kiristoci hari da [gangan domin yin garkuwa da kuma kashe su](#). Gwamnatin Najeriyan ta cigaba da gazawa wurin binciken waɗannan hare-hare tare da hukuntar da masu laifi, wanda ke nuni da wani matsayi na matsalar rashin nuna damuwa daga ɓangaren jami'an gwamnati.

SHAWARWARI GA GWAMNATIN AMURKA

- A sake sanya Najeriya a matsayin "kasar da za a baiwa kulawar musamman" ko CPC, saboda aikatawa da kuma bari ana cigaba da aikata, mummunan keta yancin addini, kamar yadda Dokar Yancin Addini ta Kasa da Kasa (IRFA) ta fasalta, da kuma sake saka Boko Haram da sanya ISWAP a matsayin "kungiyoyi da za a baiwa kulawar musamman" ko EPCs, saboda aikatawa da kuma bari ana cigaba da aikata, mummunan keta yancin addini, kamar yadda Dokar Yancin Addini ta Kasa da Kasa IRFA ta fasalta;
- A kulla wata yarjejeniya mai aiki, kamar yadda sashe na 405(c) na IRFA ya umarta, sannan a samar da tallafin kuɗi da fasaha masu alaƙa domin tilastawa gwamnatin Najeriya ta dauki muhimman mataƙai domin warware matsalar keta yancin addini, da ya haɗa da amma bai taƙaita ba ga:

- Bunkasa horaswa ga jami'ai, sojoji, da jami'an yan sanda a kan yaƙi da kalaman kiyayya bisa nau'in addini, d'aukan matakin daƙile tarzomar kabilanci, bayar da rahoton tarzoma a kan mabiya addini, tare da tuhumar jami'an tsaro da ake zargi da amfani da karfi ba bisa ka'ida ba da kuma wasu nau'ukan cin zarafin dan-adam;
 - Yaɗawa da kuma faɗafa samun adalci da kuma karfafa kotunan da ba na addini ba a wuraren da barazanar bambancin kabilanci da addini ke da karfi tare yawan aukuwar tarzoma, aikata laifuka, da hukuncin 'yan tarzoma;
 - Kara yawan kuɗi domin gyara ɓangaren tsaro da shirin dokoki da kuma saka masana addini a cikin shirye-shiryen tsaro da adalci;
 - Ware kuɗi domin shirye-shirye da suka haɗa kungiyoyin farar hula, jami'an tsaro, da hukumomi a cikin yunkurin haɗin gwiwa domin kare wuraren ibada da waɗansu tsarkakakkun wurare;
- A gudanar da cikakkiyar bita a kan dukkan tallafin jin kai na Amurka ga Najeriya da kuma tasirinsu ga yanayin yancin addini a kasar;
 - A kirkiro wasu dabarun cikin gida da kuma yin tattaunawar diflomasiyya da muhimman hukumomin kananan hukumomi a yankunan da a ke yawaita samun tarzomar da hukuma ta ingiza ko ta goyi baya domin daidaita ayyukan hukuma su dace da kundin tsarin mulki da yarjejeniyoyin kasa da kasa;
 - Karfafa ɓangaren hulɗa da jama'a na Ofishin Jikadancin U.S. a Abuja domin lura da yanayin cigaban yancin addini a Najeriya a bairar jama'a, tare da yin jawabi a kan shari'ar kotu da suka shafi firsinoni masu fafutukar addini, tare da d'auka muryoyin yan kasa masu kira ga tsarin yancin addini.

MUHIMMAN ABUBUWAN USCIRF & AIYUKA

- Sabon Bayanin Kasa: [Yanayin Yancin Addini a Najeriya a 2020](#)
- Gaskiyar Lamari: [Rikice-rikicen Addini da Al'ummun Fulani a Yammaci da Tsakiyar Afirka](#)
- Karɓar Aikin Fursinonin 'Yancin Ra'ayi: [Mubarak Bala](#) da [Yahaya Sharif-Aminu](#)

Gabatarwa

Najeriya ce kasa mafi yawan jama'a a Afirka, mai yawan jama'a kwatankwacin miliyan [219](#). Daga ciki waɗanna, kwatankwacin kashi 53.5 bisa dari musulmi ne, kashi 45.9 bisa dari Kirista ne sannan kashi 0.6 bisa dari mabiya addinan da suka haɗa da atheism, Baha'ism, Judaism, Hinduism, Buddhism, da addinan gargajiya na Afirka.

[Kundin Tsarin Mulki na 1999](#) na kare yancin addini ko akida kuma ya haramta wa kasar samar da wani addinin kasa da kuma nuna bambanci dangane da addini. [Kundin Dokar Laifuka na Najeriya](#) ya haɗa da hukuncin d'auri da ya kai shekaru biyu saboda zagin addinin wani. Bugu da kari, jihohin arewa 12 masu yawan Musulmi na amfani da Shari'ar Musulunci na dokokin laifuka da na iyali tare da dokokin farar hula da na gargajiya; waɗannan dokokin shari'a sun haramta zagin addini.

Addini a Najeriya yana da [matuƙar tasiri a](#) rayuwar zamantakewa da siyasa. Akwai kuma [matuƙar rarrabuwar](#) kai da rashin yarda. Sau da yawa, tashin hankalin addini yana haɗewa da matsayin kabila, inda yake ta'azzara [rikicin kabilanci da addini](#) wanda duka al'amuran addini da kabilar waɗanda aka yi wa da na waɗanda suka aikata ke jawo wa.

Gwamnatin Najeriya na kaddamar da [hare-haren soja](#) a kan Boko Haram da ISWAP a arewa maso gabashin kasar. Duk da [ikirarin](#)

gwamnatin tarayya cewa ta kawar da Boko Haram, waɗannan kungiyoyin na cigaba da zama barazana ga fararen hula da yancin addini a yankin Tafkin Cadi. An ruwaito [ayyukan keta hakin dan-adam](#) da ma'aikatan yaƙi da ta'addaci na Najeriya ke yi ya kara zafafa rashin tsaro tare da jefa rayuwar fararen hula cikin haɗari.

Hare-hare a kan Dakunan Bauta da bukukuwan Addini

A watan Faburairu, mayaƙan Boko Haram sun kai hari a Garkida, wani gari da a ka sani a matsayin tushen cocin Church of the Brethren a kasar, inda su ka [kona akalla coci biyar](#). A wani jerin hare-haren a Jihar Kaduna a watan Maris, wasu da a ke zargin mayaƙan Fulani ne sun [kona coci huɗu](#). A watan Afrilu, wasu mutane d'auke da makamai da a ke zargin su na da alaƙa da mayaƙan Fulani sun kai hari kan wani bikin [auren Kirista](#) a Jihar Neja, inda su ka kashe mutane 12 kuma su ka yi garkuwa da amaryar da angon. A watan Yuli, waɗansu mutane d'auke da makamai da ba a san ko su wanene ba sun [kashe mutane](#) 18 a wata walimar daurin auren Kirista a Jihar Kaduna tare da raunana wasu mutane 30.

A watan Mayu, wasu da aka ce masu tsaurarran ra'ayin musulunci ne sun kai hari a wani yanki yayin da mutane ke shirin

bude-baki na azimin Ramadan, inda su ka kashe [akalla mutane 20](#). A dai watan kuma, wadansu mayakan sun kai [hari](#) a birnin Maiduguri yayin da mutane ke shirin bukukuwan Idin Layya, inda su ka kashe mutane huɗu tare da raunata wadansu mutane uku. A watan Oktoba, wadansu masu laikata aifi da ba a san ko su wanene ba sun [kona masallatai](#) biyu a Enugu da ke kudancin kasar.

Mayaka Tsatsauran Ra'ayin Islama

Kungiyoyin mayaƙan Islama a arewacin Najeriya na cigaba da riƙe wadansu yankuna da kuma aikata munanan hare-hare da keta haƙin ɗan-adam a arewa maso gabas ɗin Najeriya da kuma a faɗin yankin Tafkin Chadi. Bugu da kari, wadannan kungiyoyi sun [fadada yankunansu zuwa yamma](#), inda yanzu ISWAP ke gudanar da aiyukanta a Jihar Sokoto kuma Boko Haram na aiki a Jihar Kaduna.

Mayaƙan ISWAP sun yi garkuwa tare da [kashe Ropvil Daciya Dalep](#), wani ɗalibin jami'ar Kirista, a watan Janairu; suka yi garkuwa da wani [limamin Kirista](#) da mata biyu a Jihar Borno a watan Oktoba; kuma [suka kashe ma'aikatan](#) jin kai biyar a matsayin gargadi zuwa ga "duk waɗanda a ke amfani da su domin mayar d Musulmai zuwa addinin Kirista." Mayaƙan Boko Haram sun yi garkuwa da Reverend Lawan Andimi, karamin shugaban CAN a Jihar Adamawa, daga baya su ka kashe shi, saboda ya [ki canja addininsa](#). A watan Disamba, bayan barazanar kai hari a kan Kiristoci yayin bikin Kirsimeti, mayaƙan Boko Haram sun kai hare-hare uku a kan yankunan Kiristoci a arewacin Najeriya, inda suka [kashe mutane](#) 12 da kuma garkuwa da wani mai wa'azin kirista. Haka kuma, a watan Janairu, kungiyar mayaƙan Ansaru sun [sake bayyana](#) a Jihar Neja a karo na farko tun 2013, tare da ɗaukan alhakin wani [hari a kan "masu ridda"](#) a watan Agusta.

Fursunonin 'yancin ra'ayi na Addini

A 2020, hukumomi sun keta 'yancin addini ko akida na 'yan Najeriya da dama, da ya haɗa da ta hanyar fadada aiwatar da dokokin zagin addini idan a ka kwatanta da shekarar da ta gabata. A watan Agusta, wata kotun Shari'a a Jihar Kano ta sami [Yahaya Sharif-Aminu](#) da laifin zagin addini bisa batanci ga Annabi Muhammad a wani saƙon WhatsApp tare da yanke masa hukuncin kisa- daga baya wata babbar kotu ta [soke hukuncin](#) tare da neman a sake gudanar da shari'ar. Haka kuma hukumomin Kano sun sami [Omar Farouk](#) ɗan shekaru 16 da laifin zagin addini kuma an tsare shi na tsawon shekarar, duk da yake an yi watsi da hukuncin da a ka yanke masa a farkon 2021 sannan an sake shi.

Yan sanda suma sun [kama](#) wani fitaccen ɗan rajin rashin addini [Mubarak Bala](#) a watan Afrilu 2020 bayan wata gamayyar lauyoyi a Jihar Kano ta shigar da korafi tana zargin sa da yin batanci ga Annabi Muhammad a Facebook. Har tsawon sama da watanni takwas, hukumar 'yan sanda ta Kano ta tsare Bala ba tare da tuhuma ba, tare da takaita ma sa ganawa da lauyoyinsa da kuma kin samar da shaidar wurin da yake da yanayin lafiyarsa ga

iyalansa. A watan Disamba, bayan tsarewa ta dogon lokaci, wata kotun tarayya ta bayyana tsarewar da aka yi wa Bala a matsayin abin da ya saba wa kundin tsarin mulki tare da umartar a sake shi- sai dai kuma, har zuwa karshen 2020, Bala ya kasance a tsare hannun hukumar 'yan sanda ta Kano duk da wannan umarni.

MUHIMMAN MANUFOFIN AMURKA

A watan Disambar 2019, Ma'aikatar Harkokin Kasashen Waje ta Amurka ta sanya Najeriya a karo na farko a cikin Jerin Abin Dubawa saboda aikatawa ko bari ana aikata mummunan keta 'yancin addini karkashin kundin IRFA. Bayan shekara ɗaya, a ranar 2 ga Disamba, 2020, Ma'aikatar Harkokin Kasashen waje ta Amurka ta [sanya](#) Najeriya a matsayin CPC saboda aikatawa ko bari a aikata musamman mummunan keta 'yancin addini karkashin IRFA, matakin da USCIRF ta bada shawara a riƙa yi duk shekara tun daga 2009. Sai dai kuma, a lokacin da ta ayyana CPC, ma'aikatar harkokin kasashen waje tadaga kafa a kan duk wani takunkumi mai alaƙa kamar yadda ya ke a cikin "muhimmiyar manufa Amurka " karkashin Sashe na 407 na IRFA.

Sakamakon binciken Amurka a Najeriya ya cigaba da bada fifiko ga tallafin jin kai fifiko da bunkasa tattalin arziki. A watan Nuwamba, Amurka da Najeriya [sun karbi](#) wani taron gamayyar kin amincewa da kungiyar Islamic State da kuma jaddada da kudurinsu na murkushe Boko Haram da ISWAP. Yunkurin jakadancin Amurka a Najeriya ya haɗa da shirin warware rikici ta lumana a yankunan da ke fama da matuƙar rikice-rikice da sanya ido kan shari'ar fursunoni 'yancin ra'ayi na addini.

A watan Nuwamba, biyo bayan muzgunawa masu zanga-zangar lumana da ke zanga-zanga a kan cin zarafi da 'yansanda ke yi, Kungiyar 'Yan Majalisar Amurka Baƙaƙen fata ta aika wa Shugaban Kasa Muhammadu Buhari wata [wasika](#) da ke yin yin alla-wadai da cin zarafin da hukumomi su ke yi a kan masu zanga-zangar lumana a Najeriya da kuma kira da a tattauna. Wakilan Texas Al Green da Joaquin Castro sun gabatar da wani [kuduri](#) da ke goyon bayan masu zanga-zangar ga 'Yan Majalisar Wakilan Amurka.